

IKLUSIIVISEN PEDAGOGIIKAN HUOMIOON OTTAMINEN LUOVA-KERHO TOIMINNASSA

Ria-Noore Haimo-Abiona, ria-noore.haimo@hotmail.com, Harrastamisen Suomen Mallin mukainen Luova-kerho Kemiönsaaren kunnassa

JOHDANTO

Ohjattava kerhoni on nimeltään Luova-kerho. Nimi juontaa juurensa siihen, että rahoitusta Harrastamisen Suomen Mallin kerholle oli jo haettu ennen kuin kerholle oli tiedossa ohjaajaa. Näin ollen kerhon sisältö voi olla mitä tahansa luovaa toimintaa, mutta ohjaajan mielenkiinto ohjaa kerhon sisältöä. Kun kolme vuotta sitten aloitin näiden ryhmien ohjaamisen, olen kysellyt oppilailta säännöllisin väliajoin, mitä he haluavat tehdä ja sen mukaan yrittänyt toteuttaa heidän toiveitaan. Olen ollut otettu, että lapset edelleen haluavat askarrella, joten kerhojeni sisältö on pitkälti askartelua. Jokaisella kerhokerralla on jonkinlainen teema, jonka mukaan tuon materiaaleja ja ideakuvia, mutta lopulta jokainen saa tehdä mitä haluaa. Kauden lopuksi on katsottu elokuvaa, pidetty levyraatia ja ennen joulua koristeltu piparkakkuja. Muutaman kerran lukuvuodessa pidämme myös Trash art/Roskataidekerran, jolloin saa luoda ihan mitä haluaa ilman ideavinkkejä.

1 LUOVAKERHO TOIMINNAN ARVOT JA PERIAATTEET PEDAGOGISESTA NÄKÖKULMASTA

Kerhotoimintamallini on tarjota oppilaille mahdollisimman paljon itsenäistä, luovaa toimintaa. Pyrin tunneillani siihen, että jokaisesta lapsesta löytyy luovuus ja omanlainen ongelmanratkaisukyky. Vien lapsille suunnitellun teeman mukaisesti materiaalit ja ideakuvia, mutta jokaisella on vapaus päästää luovuutensa kukkimaan ja tehdä mitä haluavat. Toimintamallissani on hyvää se, että kaikki saavat valita tekemisen oman mielenkiinnon, vireystason ja taitotason mukaan.

Omaan ekologiset arvot, jotka näkyvät kerhoissani siten, että pyrin uudelleen käyttämään paljon erilaisia materiaaleja. Pyrin näin saamaan myös oppilaiden

tietoisuuteen, ettei aina tarvitse askarrella uudesta materiaalista, vaan kiertotalouden mukaisesti vanhastakin voi saada vaikka kuinka kaunista pienellä tuunaamisella. Askartelumateriaaleina käy niin kivet, kävyt, wc-paperihylsy, lasipurkit kuin metallitölkkit. Vaikka annan oppilailla vapaat kädet ja pyrin siihen, että kaikki käsillä tuotettu on arvokasta, niin pyrin ideakuvien muodossa tarjoamaan myös mahdollisuuksia, jolloin lopputulos voi olla hyötyesine, esimerkiksi kynäteline tai heijastin.

Muita arvojani on luovuus, kädentaitojen arvostus sekä jokainen oppilas on yksilö. Pyrin siis kerhoissani toteuttamaan jokaisen toiveita, mutta myös ottamaan huomioon taitotason ja antamaan mahdollisimman monta vaihtoehtoa. Viime vuosina olen huomannut, kuinka erilaisia taidoiltaan samanikäisetkin oppijat voivat olla. Sen takia pyrin siihen, että tunneillani on helpompia ja vaikeampia tapoja tuottaa lopputuloksia samoista materiaaleista. Loistavia monitasoisia materiaaleja on erilaiset muotoiltavat materiaalit kuten savi ja helmipasta.

Inklusiivisen pedagogiikan huomioon ottaminen tulee melko luonnostaan tunneillani, mutta luennoilta jäi käteeni muutamia erittäin ajankohtaisia asioita, joihin aion jatkossa keskittää huomioni entisestään. Jari Sinkkonen (luento 22.20.2024) kertoi luennollaan esimerkin, kuinka jalkapallo valmentaja oli viheltänyt pelin poikki heti kun oli kuullut rasismia. Asiaan oli siis puututtu välittömästi, sovittu pelisäännöt, jonka jälkeen peli jatkui. Minusta tämä oli hieno esimerkki siihen, että rasismiin tai muuhun epäasialliseen käytökseen pitää puuttua heti. Myös pisarapuuttuminen (Cacciatore, R. 2024.) on puuttumista epäasialliseen käytökseen välittömästi. Pisarapuuttuminen oli monelle Raisa Cacciatoren luonnolle osallistujalla uusi käsite, niin myös minulle, mutta kiinnostuin välittömästi ideasta ja aion ottaa sen käyttöni. Pisarapuuttuminen tarkoittaa sitä, että epäasialliseen käytökseen puututaan pisaroina, ilman että tekijää syytellään, vaan yhdessä ohjaajan kanssa mietitään mitä juuri tapahtui, onko se kivaa kaikkien mielestä ja mitä jatkossa tehdään. Lopuksi sovitaan ettei sellaista enää tehdä. Raisa Cacciatoren luento vahvisti myös omaa pedagogista ajattelua siinä, että jokainen lapsi on omanlaisensa, omanlaisensa oppija, mutta meidän pitää myös valaa uskoa lapsiin, että virheiden jälkeen kokeillaan aina uudestaan. Monesti tunneillani on oppilaita, jotka haluavat heittää työnsä roskikseen, koska se on mennyt pilalle. Minä ohjaajana menen usein hakemaan työn ja

katsomme yhdessä oppilaan kanssa, voisimmeko jotenkin pelastaa työn. Itse en usko, etteikö mitä tahansa työtä saisi jotenkin korjattua. Toisinaan jos työtä ei saa pelastettua, silloin yritetään uudestaan. Tietyt tekniikat, kuten tupsun tekeminen, toistuu tunneillani useamman kerran lukuvuoden aikana, jolloin toistojen määrä auttaa lapsia oppimaan ja omaksumaan uuden taidon.

2 PEDAGOGISIA AJATUKSIANI INKLUSIIVISEN JA MONINAISUUTTA KUNNIOITTAVAN VUOROVAIKUTUKSEN MERKITYKSESTÄ LUOVAKERHO TOIMINNASSA

Luova-kerho tunneillani käy eritasoisia lapsia 1.-7-luokan väliltä. Suuriosa on kuitenkin 1.-4.luokkalaisia. Kerhoja on 4 päivänä eripuolilla saarta, sekä suomen- että ruotsinkielisiä oppilaita ja muutama ukrainalainen oppilas. Lisäksi muutamasta ryhmästä löytyy muutamia toiminnanohjausta vaativia oppilaita sekä yksi erityisentuen tarvitseva oppilas.

Kahden vuoden ajan kerhossani on käynyt erityistä tukea tarvitseva oppilas, jolla on henkilökohtainen avustaja mukana. Hänellä on sekä motorisia haasteita että näkemisen suhteen rajoitteita. Minun työni on ollut mieltä tuntikohtaisesti, että mukana on oikeanlaisia työskentelyvälineitä, koska hänen hienomotoriikkansa ja näkökyky vaatii isompia ja selkeitä välineitä. Hän rakastaa maalaamista, joten usein tunneille tuon häntä varten maalialueita ja hänen toiveestaan soitamme musiikkia tunneilla. Suunnittelutyö vaatii hieman enemmän, kun yritän etsiä ideoita ja materiaaleja, jotta hänkin pystyy osallistumaan kerhoon. Esimerkiksi putkihelmistä löytyy onneksi isompia versioita, jolloin hänkin pystyy tekemään samaa tehtävää muiden kanssa.

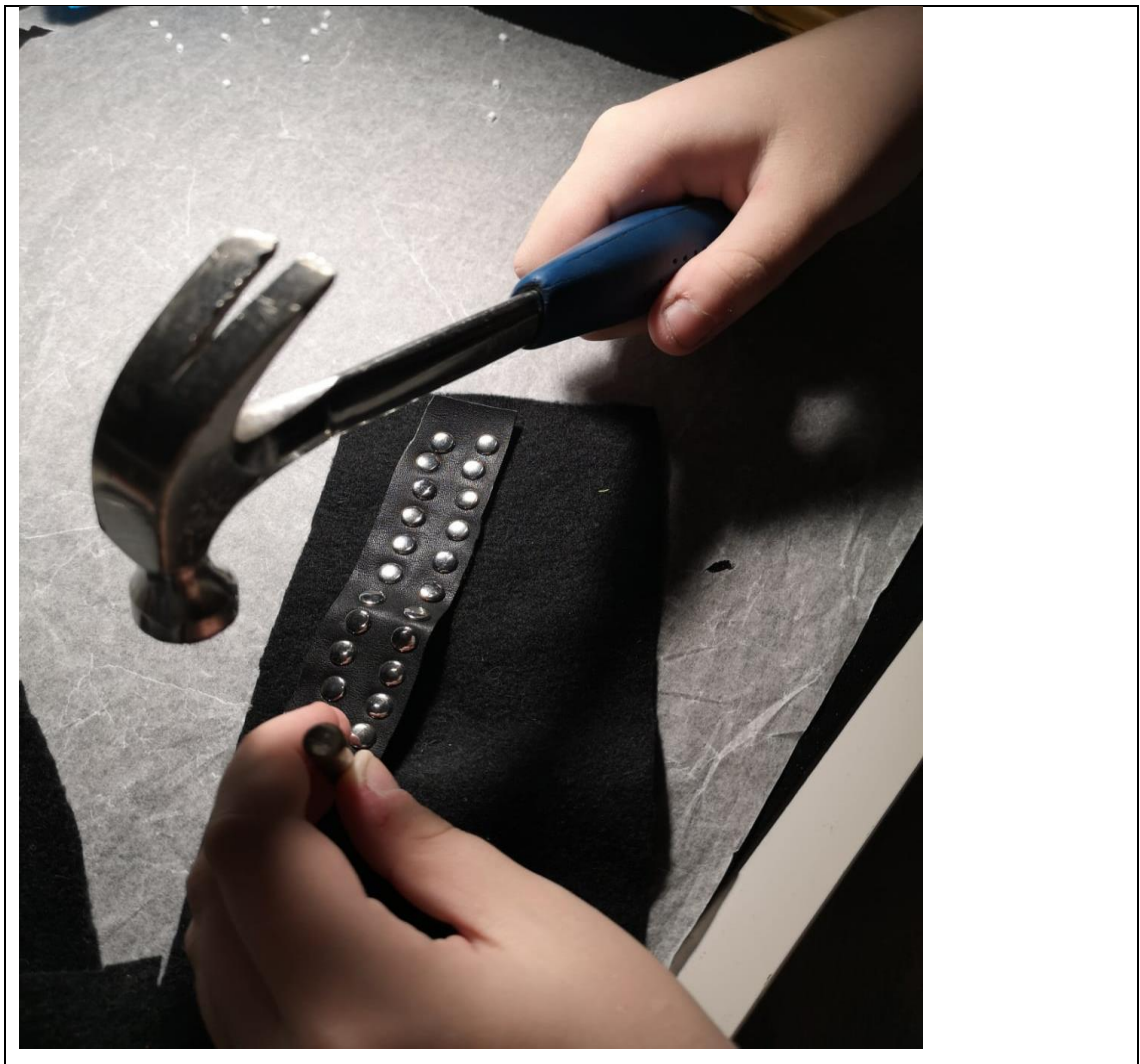
Kuva 1. Putkihelmien isommat versiot auttavat niitä lapsia, joilla on hienomotorisia haasteita. (Ria-Noore Haimo-Abiona, 2024)

Tunneillani käy myös muutamia toiminnanhaasteita omaavia lapsia, joiden kanssa pedagogiset taitoni ovat joutuneet koetukselle. Pitkään mietin, mitä minä teen väärin tai voisinko jotenkin saada kyseiset oppilaat enemmän itsenäisiksi. Lopulta kun ymmärsin, ettei kyseiset lapset eivät vaan vielä hahmota tiettyjä asioita, eikä heillä vielä ole tarvittavia taitoja esimerkiksi saksilla leikkaamiseen, niin tiedostin, että he vain tarvitsevat enemmän tukea opimiseen. Tämän tiedostaminen on edesauttanut siihen, että mahdollisesti olisin saamassa koulunkäyntiavustajan mukaan avustamaan juuri näitä oppilaita, jotka tarvitsevat ohjaamista kädestä pitäen. Inklusiivisen pedagogiikan kurssi on auttanut minua ymmärtämään, ettei minun tarvitse pärjätä yksin, vaan oppilailla on oikeus harrastaa ja saada tarvittaessa tukea myös harrastamiseen. Tämän tiedostaminen auttoi minua ottamaan asia puheeksi esimieheni kanssa, varsinkin kun uusi koulukäyntiohjaaja ehdotti, että voisi olla apunani. Hän kuitenkin ohjaa kyseisiä oppilaita ja päivän aikaan ja näin ollen tietää miten heidän kanssaan toimia. Toivon, että tämä jatkossa helpottaa sekä minua, että itse oppilaita.

Erään toiminnanohjausta vaativan oppilaan kanssa kokeilin hetki sitten pisarapuuttumista. Sen lisäksi että oppilaalla on hieman toiminnanohjaus haasteita, sen lisäksi hänellä on tarve ärsyttää kanssa kerholaisia, joskus erittäin epämukavalla tavalla. Pisarapuuttimisesta kuultuani ja luettuani (Cattori, R.20204.), päätin kokeilla sen toimivuutta. Olin positiivisesti yllättynyt, että sain oppilaaseen haluamani kontaktin ja

minusta tuntui, että asian sanoittaminen yhdessä hänen kanssaan toi toivotun lopputuloksen. Aion jatkossa ottaa pisarapuuttumisen jokapäiväiseen elämään.

Viimeisenä esittelen ainoan yläkoululaisen, joka on ollut kerhossa alusta asti ja haluaa jatkaa, vaikka on siirtynyt jo yläkoulun puolelle. Valitettavasti muita yläkoululaisia ei tunnu kiinnostavan enää Luovakerho toiminta, joten olen tarjonnut ainoalle mahdollisuuden osallistua kerhoon alakoululaisten kanssa. Olen pyrkinyt huomioimaan hänet tuomalla tunneille hänelle sopivia, ikätason mukaisia haastavampia ideoita, kuin nuoremmille oppilaille. Joskus tuon materiaaleja juuri hänen mielenkiintonsa mukaan kuten kuvassa 2. hän saa kiinnittää niittejä nahkaan, joista teki itselleen avaimenperän/koristeen. Myöhemmin sain palautetta, että niittejä tarvittiin lisää, koska hän halusi jatkaa työtä vielä kotonaan.

Kuva 2. Nuori oppilas oman henkilökohtaisen, mielenkiintoisen tehtävän äärellä. (Maria Södergård, 2024)

Mielestäni siis otan hyvin huomioon tunneilla oppilaiden toiveet ja mielenkiinnon kohteen ja pyrin huomioimaan eritasoiset oppijat eritasoisilla valittavilla tehtävillä.

Vahvuuspedagogiikan luennolla Huomaa hyvä! -sivuston luoja Kaisa Vuorinen vahvisti myös omaa ideologiaani siitä, että positiivisen kautta saa paljon enemmän aikaan hyvää kuin jatkuvalla kritiikillä tai negatiivisella palautteella. Luennoitsija (Vuorinen, K. 2024) kertoi, kuinka ei ja älä-sanoilla ei saada aikaan toivottua lopputulosta. Jatkossa aion panostaa vahvuuspedagogiikkaan enemmän, jotta huomaisin kaikissa oppijoissani hyvän ja toivon pystyväni vahvistamaan heidän itsetuntoaan positiivisen palautteen muodossa kaikilla tunneillani.

LÄHTEET

Cacciatore, R. (2024). *Haasteet taidoiksi, itsetuntoa, innostusta ja taitoa lisäten*. [Suullinen esitys]. Pedagogisen toiminnan jatkokurssi- Inklusiivinen pedagogiikka ja lapsen tuen tarpeet. 22.10.2024. Opetus- ja kulttuuriministeriö.

Sinkkonen, J. (2024). *Harrastukset lapsen ja nuoren hyvän kehityksen tukena*. [Suullinen esitys]. Pedagogisen toiminnan jatkokurssi- Inklusiivinen pedagogiikka ja lapsen tuen tarpeet. 22.10.2024. Opetus- ja kulttuuriministeriö.

Vuorinen, K. (2024). *Vahvuuspedagogiikka harrastustoiminnan ohjauksessa*. [Suullinen esitys]. Pedagogisen toiminnan jatkokurssi- Inklusiivinen pedagogiikka ja lapsen tuen tarpeet. 30.10.2024. Opetus- ja kulttuuriministeriö.

Jatkokurssin pedagogisen tehtäväni saa tekijänimelläni jakaa avoimesti aoe.fi-sivustolla ja artikkelin kirjoittajana olen huolehtinut ja vastaan artikkeliin liittyvien kuvien julkaisuluvasta.